

CUMHURİYET DÖNEMİNDE KIRKPINAR'DA EDİRNELİ PEHLİVANLAR

Türk güreş tarihinin önemli unsurlarından biri olan Pehlivanlık kavramı tarihi süreç içinde değer görmüştür. Pehlivanlar, Osmanlı padişahlarının himayelerinde dönemin eğitim kurumlarından olan güreş tekelerinde eğitim alarak yetişmişlerdir.

Arşivlerde yaptığımız incelemeler, Balkanlar'ın Deli Orman bölgesinde faaliyet göstermiş olan, "Pehlivan Baba" ya da "Demir Baba" olarak bilinen Timur Baba'nın tekkesinin bir güreş tekkesi olduğunu ortaya koymaktadır. Bu tekeden Kara Osman, Kara Ahmet, Molla İbrahim, Koca Yusuf ve Küçük Yusuf gibi dünyaca ünlü pehlivanların yetişmiş olması, bölgenin Türk güreşi açısından ne kadar önemli bir merkez olduğunu açıkça göstermektedir.

Sultan I. Murat Han'ın Edirne'yi fethetmesinin ardından, 5 Mayıs 1361 tarihinde Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'ni başlatması ve ikinci güreş tekkesini açtırması, Edirne'yi güreşin manevi başkenti haline getirmiştir.

"Türk Güreşi, Türk Kadar Türktür" sözüyle özdeşleşen bu kadim spor, Osmanlı döneminde padişahlar ve devlet erkânı tarafından büyük bir ilgi ve destekle yaşatılmıştır. Huzur Güreşleri, Osmanlı saraylarında düzenlenen, pehlivanlığın altın çağını simgeleyen müsabakalardır ve genç nesillere aktarılması gereken çok kıymetli bir mirastır.

Edirne Sarayı'nın Has Bahçesinde de Osmanlı döneminde halkın da katılımıyla güreş ve diğer yarışmalar, şenlikler düzenlenmiştir.

Evliya Çelebi'nin 1653 yılında ziyaret ettiği Edirne Güreşçiler Tekkesi'ne dair aktardığı gözlemler, bu kültürün asırlardır halkla iç içe yaşatıldığını göster-

mektedir. Seyyid Cemaleddin Sultan Tekkesi'nde yapılan gösteriler, İslam yiğitliğinin ve Türk gücünün manevi bir sahnesi olmuştur.

Cumhuriyetin ilanından sonra, Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin Edirne'de yeniden başlatılması için yürütülen çabalar sonuç vermiş ve 1924 tarihinde itibaren sarayıcı er meydanında güreşler yapılmaya başlamıştır. Ancak bu tarihten sonra Edirne'de güreş eğitimine yönelik kalıcı ve sürekli projeler geliştirilememiştir.

Cumhuriyet döneminde başpehlivan boyunda dereceye giren başpehlivan sayısı 4'tür. 1925 yılında Geçkinlili Yusuf Pehlivan, 1926 yılında Kara Emin, 1931 yılında Himmet Pehlivan Başpehlivan olurken 2005 yılında da Ahmet Yavuz Başpehlivan boyunda dördüncü olarak kürsüye çıkabilmiştir. 2005 yılından sonra başpehlivan boyunda bir daha başpehlivanımız olmamıştır.

664. Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde kol bağlayacak Edirneli pehlivan sayısı 19'dur. Başaltı, Büyük Orta, Ayak, Tozkoparan ve Teşvik 1 boylarında birer pehlivan Edirne'yi temsil ederken, Küçük Orta Büyük ve Küçük Orta Küçük Boy'da 2'şer, Deste Büyük, Deste Küçük ve Teşvik 2 boylarında da 3'er pehlivan temsil etmektedir. Minik 1 ve Minik 2 boylarında ise pehlivanımızın olmaması da üzücüdür.

Cumhuriyet döneminde Edirneli pehlivanların boylara göre almış oldukları dereceleri incelediğimizde alt boylardan üst boylara derece yaparak gelen pehlivan sayısının çok az olduğunu görüyoruz. Başpehlivan Ahmet Yavuz, 1993 yılında Deste 1 boyunda 3'cülük kürsüsüne çıkarken, 1996'da Küçük

Orta Küçük Boyunda birincilik, 1998 yılında Büyük Orta'da ve 1999 yılında da başaltı boyunda üçüncülük kürsüsüne çıkarak başpehlivan boyuna yükseldiğini görüyoruz. Bu başarıyı gösteren bugüne kadar başka bir güreşçi olmamıştır.

Cumhuriyet dönemi boyunca Kırkpınar'da dereceye giren sadece 47 Edirneli pehlivan bulunmaktadır. En iyi derece yapıldığı yıllar 2003 ve 2022'dir.

2003 yılında Ayhan Çelik Küçük Orta Büyük Boy'da ikincilik, Soner Totu Deste 1, Ufuk Yanık Ayak Boyu, Gürsel Umut Minik-2 Boylarında üçüncülük kürsüsüne çıkmışlardır.

2022 yılında da Tuğberk Koç Deste 3, Bayram Gümüşdağ Tozkoparan ve Aydınca Gümüşdağ Minik 2 boylarında üçüncülük kürsüsüne çıkarken, Atahan Bartu Çetin'de Teşvik 2 boyunda ikincilik kürsüsüne çıkmıştır.

664. Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde başaltı boyunda kol bağlayacak olan Serkan Üğdül der derece yaparsa başpehlivan boyuna yükselecektir.

Edirne'de geleneksel yağlı güreşin gelişmesi konusunda kısa, orta ve uzun vade programların geliştirilememesi, alt yapının yetersizliği ve en doğrusu bu konuda hiçbir altı çalışmasının yapılmamış olması çok üzücüdür. Edirne Belediye Başkanlığı ve Trakya Birlik Genel Müdürlüğü'nün bu konudaki çabalarını da görmemezlikten gelmemeliyiz. Ancak yetersiz olduğu görülmektedir.

Türkiye'nin Başpehlivanı'nın seçildiği Edirne'de Kırkpınar'ın tarihinde başarılarıyla iz bırakan Kel Aliço'nun adını da taşıyan "Aliço Güreş Eğitim Merkezi" 31 Ekim 2010 yılında açılmıştır.

Ancak gördüğümüz kadıyla burası milli takımlar kamp merkezi olmasının ötesine geçememektedir. Yaptığım araştırmalar da Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın "İl Gençlik Güreş Merkezleri"nde gündüz ve yatılı güreş okulları kurulduğu görülmektedir. Ancak Edirne'de yatılı güreş okulu bulunmamaktadır. Trakya bölgesinde yapılacak ciddi bir taramanın ardından güreş yeteneği ve sevgisi olan çocuk ve gençlerimizin burada eğitilerek geleceğin "Kel Aliço" ve "Koca Yusuf"ların yetişeceği birer akademiye dönüştürülmesi gereklidir.

Trakya Üniversitesi bünyesinde baş altı, deste boy ve üzeri boylarda ilk 3 dereceye giren pehlivanlarımıza da lisans eğitimi için kontenjan açmaya karar vermesi, başpehlivanlara lisansüstü eğitim imkanının tanınması ne kadar değerli ise ilk ve ortaöğretim ile lise eğitimindeki çocuklarımıza da geleceğin başarılı güreşçi ve pehlivanları olarak yetiştirmeleri için gerekli imkanlar sağlanmalıdır.

Edirne, yalnızca Kırkpınar'ın ev sahibi değil, aynı zamanda Türk güreşinin vicdanıdır. Bu vicdanı diri tutmak için köklere dönmek, eğitimi kurumsallaştırmak ve genç yeteneklere sahip çıkmak artık bir tercih değil, bir zorunluluktur.

Ezan Vakitleri					
İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
03:37	05:38	13:23	17:24	20:58	22:50

Yenigün
OFSET
edirneyenigun@hotmail.com
edirneyenigun@gmail.com
GAZETECİLİK VE MATBAACILIK

YEREL SÜRELİ YAYIN

Kuruluş: 5 Mayıs 2005

Kurucusu ve Sahibi:

Hasan Tahsin ERYONAR

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Tarık ERYONAR

Haber Editörü

Özgür ORHAN

Tarih: 5 TEMMUZ 2025 Sayı:6035

UETS adresi: 15602-06750-41933

Baskı, Yönetim, Yazışma Adresi:

Yenigün Ofset Gazete ve Matbaa Tesisleri

Çavuşbey Mahallesi Mumcular Sokak (Makedonya Kulesi Karşısı) No. 16/B EDİRNE

Tel: 0 (284) 213 51 82

WHATSAPP İHBAR HATTI: 0 541 225 27 57

İrtibat Bürosu:

Sabuni Mahallesi Bedesten Dış Dükkanları No: 5 EDİRNE

Tel: 0 (284) 225 27 57 Tel./Fax: 0 (284) 214 33 31

Yıllık Abone Bedeli:3500 TL. - Şehirdışı Abone Bedeli:4000 TL. -

Resmi İlanlar Sütun cm:140 TL. - Zayı İlanı 200 TL.

Fiyatı 5 TL. - Eski gazete satış bedeli 20 TL - Fiyatlara KDV dahil değildir.

Renkli basılmasını istediğiniz özel ilan ve reklamlar pazarlığa tabidir.

GAZETEMİZDE YAYINLANAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.

www.edirneyenigun.com

NÖBETÇİ

ECZANE

EDİRNE

GÖLET ECZANESİ

ŞÜKRÜPAŞA MAH. BÜLENT ECEVİT BULVARI
UZUN KARDEŞLER SİT-BLOK NO:15/B
02842352023

DENİZ ECZANESİ

SARICAPASA MAH. ÇUKUR SOK NO:25/11 AŞIYAN YOKUŞU
(ESKİ DEVLET HASTANESİ KARŞISI)

UZUN ECZANESİ

ŞÜKRÜPAŞA MAH. AHMET YALÇIN SARIĞÖL CAD. ŞEHİT YAVUZ
ZOGO APT. NO:16 D:12
02842360055